

Mahler afgelast, en prachtig opgepoetst

[Peter van der Lint](#) • 21 februari 2021, 12:41

deVerdieping
Trouw

©Werry Crone

De twee persberichten lichtten vorige week vlak na elkaar op in mijn e-mailbox. Er zat precies twee minuten tussen. Alsof het was afgesproken. De eerste mail kwam uit het Amsterdamse Concertgebouw, de tweede uit het Gewandhaus in [Leipzig](#). De Mahler Festivals die in mei in beide steden zouden plaatsvinden zijn afgelast. In Leipzig is het doorgeschoven naar 2023, in Amsterdam zitten ze met de handen in het haar. Want daar is het, na de grote teleurstelling van vorig jaar, al voor de tweede keer dat ze een streep door het Mahler Feest moeten zetten. Een strop voor het Concertgebouw, een strop voor de liefhebbers van wie velen nog een voucher in de la hadden van die eerste annulering.

In afwachting van betere tijden kunnen we thuis ons eigen Mahlerfeestje organiseren. Bijvoorbeeld met de net uitgekomen cd-box van de Berliner Philharmoniker. In een luxe langwerpige doos zitten alle symfonieën van Mahler verstopt - tien cd's en vier blu-ray discs. Plus een boekwerk met interessante essays. Het zijn live-uitvoeringen uit de afgelopen tien jaar, onder leiding van een parade aan oude en jongere Mahler-interpreten. Wat dacht u van Daniel Harding (Eerste symfonie), Andris Nelsons (Tweede), Gustavo Dudamel (Derde en Vijfde), Yannick Nézet-Séguin (Vierde), Kirill Petrenko (Zesde), Sir Simon Rattle (Zevende en Achtste), [Bernard Haitink](#) (Negende) en Claudio Abbado (het Adagio uit de Tiende). Die laatste registratie uit 2011 is de oudste, die van Petrenko uit 2020 de recentste.

Haitinks opname uit 2017 is bijzonder, omdat hij een eerdere cyclus in Berlijn vanwege de crisis op de cd-markt niet heeft kunnen voltooien. Alle andere dirigenten moeten het qua -ervaring tegen hem afleggen, maar komen desondanks tot bijzondere interpretaties. Favoriet na eerste beluistering zijn Dudamel (vooral in de Derde), Rattle in de Zevende, en zijn opvolger Petrenko, die met deze Zesde een verpletterende indruk maakt.

Een van de essays beschrijft de geschiedenis van het Berlijnse orkest met Mahler. Opvallend dat Berlijnse chefs als Furtwängler, Celibidache en Von Karajan eigenlijk niets of weinig ophadden met deze muziek. Mahler werd overgelaten aan gastdirigenten. Pas met de komst van Abbado, Rattle en Petrenko stonden er echte Mahler-specialisten op de bok in de Philharmonie. Tekenend is misschien de première van de Achtste in Berlijn in 1912, een jaar na Mahlers dood. Die werd gedirigeerd door Mahler-expert Willem Mengelberg.

Op wolkjes door het huis

En dat brengt me bij een andere cd-uitgave, waarop alle van Mengelberg bekende Mahler-opnamen met het Concertgebouworkest zijn samengebracht. Het *Adagietto* uit de Vijfde (1926), de complete Vierde (1939) en de *Lieder eines fahrenden Gesellen* (1939). We kenden deze opnamen al lang, maar de Willem Mengelberg Society heeft ze met behulp van nieuwe computertechniek laten oppoetsen door Jochem Geene. Het resultaat is werkelijk waar verbluffend.

Sinds ik ze hoorde, loop ik al een paar weken op wolkjes door het huis, en zet ze steeds weer op. Na meer dan tachtig jaar heb je het gevoel dat die prachtige bariton Hermann Schey (wat een zanger!) naast je staat te zingen. Net als sopraan Jo Vincent in de Vierde. Voorheen kwamen ze tot je via een dichte mist van geruis en gekraak. Allemaal verdwenen. En ja, dan hoor je pas echt goed wat voor unieke maestro Mengelberg was. Hoe hij omgaat met tempowisselingen, met rubato en portamento. En hoe goed hij zijn orkest meekrijgt. Door deze spectaculair opgeknapte opnamen besef je nog duidelijker hoe spectaculair goed Mengelberg zelf was.

Peter van der Lint schrijft iedere week met aanstekelijk enthousiasme over de wereld van de klassieke muziek. [Lees zijn columns hier terug.](#)